

DE ARCHITECT

Met de zintuigen op scherp

Koen Van Synghel

Zo weinig mogelijk prikkels. Maxime Delvaux

Wat voor omgeving bouw je eigenlijk voor mensen met een autismespectrumstoornis (ASS), die erg gestresseerd geraken door geluiden, geuren of visuele prikkels? Het themanummer dat het architectuurtijdschrift A+ in deze coronatijden aan zorg - besteedde, belicht een interessant project: het ACTE (studiecentrum voor Autism in Context: Theory and Experience). We gingen eens kijken.

Mikhail Kissine stampte het project uit de grond in samenwerking met de ULB. Buiten hospitalen bestond er in Franstalig België nog geen plek voor kinderen én - volwassenen met een autismespectrumstoornis. Autisme uit zich onder meer in hyper- of hypogevoeligheid. Wie hypergevoelig is voor prikkels, raakt gestresseerd of krijgt pijn door 'gewone' zintuiglijke prikkels. Hypogevoelig wil zeggen dat je niet of weinig reageert op prikkels.

De architecten van Central - Office for Architecture namen de tijd om te praten met ouders en volwassenen met autisme. Ze organiseerden workshops en ontdekten de nood aan natuurlijke materialen, gedempte akoestiek, visuele rust en ... afgeronde hoeken.

Afrondingen maken ruimtes continu en werken omarmend. In de witte ontvangstruimte staat bijvoorbeeld een iglo die zich door zijn ronde vorm aanbiedt als

een snoezelruimte die 'splendid isolation' biedt. Dankzij een gewatteerd plafond werkt de akoestiek bovendien 'omarmend'. Wat je niet kan zeggen van de storende nagalm in de experimenteer- en observatielokalen.

Nochtans hielden de architecten rekening met hypo- en hypergevoeligheid door ruimtes te voorzien mét en zonder ramen. In het laatste geval wordt de sfeer gecreëerd door regelbaar plafondlicht.

Subtiel lopen de onderzoeksruimtes over in een ruimte waar mensen met ASS en studenten kunnen samenkomen, leren en wetenschappelijke congressen bijwonen. Ceci n'est pas une ... school, laboratorium of kliniek, maar een dienstbaar universum dankzij de transformatie van een anonieme verdieping tot een anoniem - universiteitsgebouw.

Met weinig middelen creëerden de architecten een minimalistische doch genereuze ruimte voor kinderen, studenten én onderzoekers van de ULB. Ze hebben genoeg aan een glazen serrewand die kan schuiven, gordijnen, kleur en een plint met kasten die zich ontpopt als een plantentuin. Deze uitgebalanceerde architectuur staat ver van klinische ziekenhuizen en identiteitsloze kantoren.

Daarvoor moesten de architecten ingaan tegen de universiteit en de technische richtlijnen om leidingen in opbouw te installeren (omwille van onderhoud). Het is net dit soort 'visuele rommel' van zichtbare leidingen dat mensen met autisme onrustig maakt. Wie weet levert de inrichting van ACTE op termijn wel meer kennis op over de impact van architectuur.

bron : De Standaard, 4 juni 2020